

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/110/2017
Identifikačné číslo spisu:	5109217941
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:5109217941.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu H. O., narodeného XX. R. XXXX, bývajúceho v P., D., zastúpeného JUDr. Milanom Rojčekom, advokátom so sídlom v Žiline, Sládkovičova 9, proti žalovaným 1/ H. S., narodenému X. X. XXXX, bývajúcemu v G. a 2/ Q. S., narodenej XX. K. XXXX, bývajúcej v G., obom zastúpeným JUDr. Jankou Chorvátovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Antona Bernoláka 51, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenej Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 27C/117/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 9. decembra 2015 sp. zn. 7Co/392/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 5. februára 2015, č. k. 27C/117/2009-488, ktorým prvoinštančný súd zamietol žalobu žalobcu. Potvrdzujúci rozsudok odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie, stotožňujúc sa aj po doplnení dokazovania s jeho závermi.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím mu možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“). Rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný, jeho odôvodnenie za neúplné a nepresvedčivé. Odňatie mu možnosti konať pred súdom videl tiež v postupe odvolacieho súdu, ktorý mu vyjadrenie žalovaných k jeho odvolaniu doručil priamo na pojednávaní a tiež v tom, že odvolací súd predvolal na pojednávanie žalovaného 1/ za účelom dokazovania jeho výsluchom

a po nedostavení sa tohto účastníka konal v jeho neprítomnosti a vykonal len výsluch žalovanej 2/. Namietal tiež, že odvolací súd mu neumožnil využiť právo záverečnej reči a nerozhodol o jeho návrhu na vyslovenie prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodu, že sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

3. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu dovolateľa žiadali dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a uviedli, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považujú za jasné, zrozumiteľné a rozsudok za vecne správny.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivej ochrane porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

7. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ak odvolací súd vyslovil vo výroku prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku, ktorým bola podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

8. Dovolaním v prejednávanej veci nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

9. Dovolanie by tak vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii niektorej takejto vady, ale len zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

10. Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a

existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou námietka dovolateľa, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať dovolateľovi v tejto veci možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

12. Dovolateľ považoval za odňatie mu možnosti konať pred súdom okrem iného skutočnosť, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, jeho odôvodnenie považoval dovolateľ za neúplné a nepresvedčivé.

13. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Vychádzajúc z tohto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania (dnes strán sporu - pozn. najvyššieho súdu) k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

14. Pokiaľ dovolateľ namieta postup odvolacieho súdu, ktorý na vytýčené pojednávanie za účelom vykonania dokazovania jeho výsluchom predvolal žalovaného 1/ a následne napriek jeho neprítomnosti a návrhu dovolateľa na doplnenie dokazovania vypočutím žalovaného 1/ pojednávanie neodročil, zamietol návrh na vykonanie dokazovania výsluchom žalovaného 1/ a obmedzil sa len na vypočutie žalovanej 2/, dovolací súd uvádza, že posúdenie a rozhodnutie o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (v tejto súv. por. § 120 ods. 1 O. s. p., resp. i dnešnú úpravu z ustanovení §§ 132 a 185 C. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu opäť por. R 37/1993 a R 125/1999).

15. Dovolateľ považoval za odňatie mu možnosti konať pred súdom aj postup odvolacieho súdu, ktorý mu vyjadrenie žalovaných k odvolaniu doručil až priamo na pojednávaní krátkou cestou napriek tomu, že vyjadrenie bolo súdu doručené pred pojednávaním a dovolateľ tak nemal možnosť sa s ním oboznámiť a vyjadriť sa k nemu. Poukázal pritom na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky vrátane najvyššieho súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva (konkrétne jeho rozhodnutie vo veci Trančíková proti SR z 13. 01. 2015) a na stanovisko najvyššieho súdu R 8/2016. K týmto tvrdeniam dovolací súd uvádza, že zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 9. decembra 2015 (č. l. 580 a nasl.) je zrejmé, že rovnopis predmetného vyjadrenia žalovaných k odvolaniu bol doručený právnenému zástupcovi dovolateľa priamo na pojednávaní. Následne po výzve súdu právna

zástupkyňa žalovaných predniesla obsah uvedeného vyjadrenia priamo na pojednávaní. Dovolateľ, resp. jeho právny zástupca bol teda s vyjadrením oboznámený a mal možnosť sa k nemu na pojednávaní vyjadriť, prípadne požiadať o odročenie pojednávania za účelom poskytnutia primeraného času na oboznámenie sa s obsahom tohto podania. Takúto možnosť však nevyužil a žiadne námietky v tomto smere nevzniesol. Preto podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo uvedeným postupom odvolacieho súdu k porušeniu princípu kontradiktórnosti, rovnosti strán a rovnosti zbraní tak, ako to namietal dovolateľ.

16. Dovolateľ ďalej namietal porušenie práva na spravodlivý proces a odopretie účasti konať pred súdom neumožnením mu záverečnej reči v zmysle § 118 ods. 4 O. s. p. Zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 9. decembra 2015 však vyplýva, že právny zástupca dovolateľa konajúci v jeho mene záverečnú reč predniesol a zároveň ju aj pripojil v písomnej forme, a to všetko za osobnej prítomnosti dovolateľa. Preto ani týmto spôsobom nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľa konať pred odvolacím súdom.

17. Dôvodnou nebola ani námietka dovolateľa týkajúca sa skutočnosti, že odvolací súd nerozhodol o jeho návrhu na pripustenie dovolania z dôvodu, že sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Postup spočívajúci v pripustení dovolania odvolacím súdom je totiž právom, nie však povinnosťou odvolacieho súdu. Vadu zmätočnosti nezakladá ani skutočnosť, že odvolací súd o tomto návrhu strany nerozhodol samostatným rozhodnutím (por. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 348/08 zo 6. októbra 2010).

18. Dovolateľ v dovolaní uplatnil aj dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (súdom nižších stupňov vyčíta, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vecí a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení vecí); k týmto námietkam však odvolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad (tu napokon por. napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012 či 7 Cdo 116/2013). Z uvedeného plynie, že na dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (i keby bol prípadne namieste záver o ich opodstatnenom uplatnení) odvolací súd nemôže v tomto konaní prihliadať.

19. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu v prejednávanej veci nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná žalobcom tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p., dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.) bez toho, aby mohol skúmať vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

20. O trovách dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniel neprípustným dovolaním žalobcu. Dovolací súd preto v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 C. s. p. rozhodol o jeho povinnosti zaplatiť žalovaným náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 2 C. s. p. súd prvej inštancie samostatným uznesením.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.